

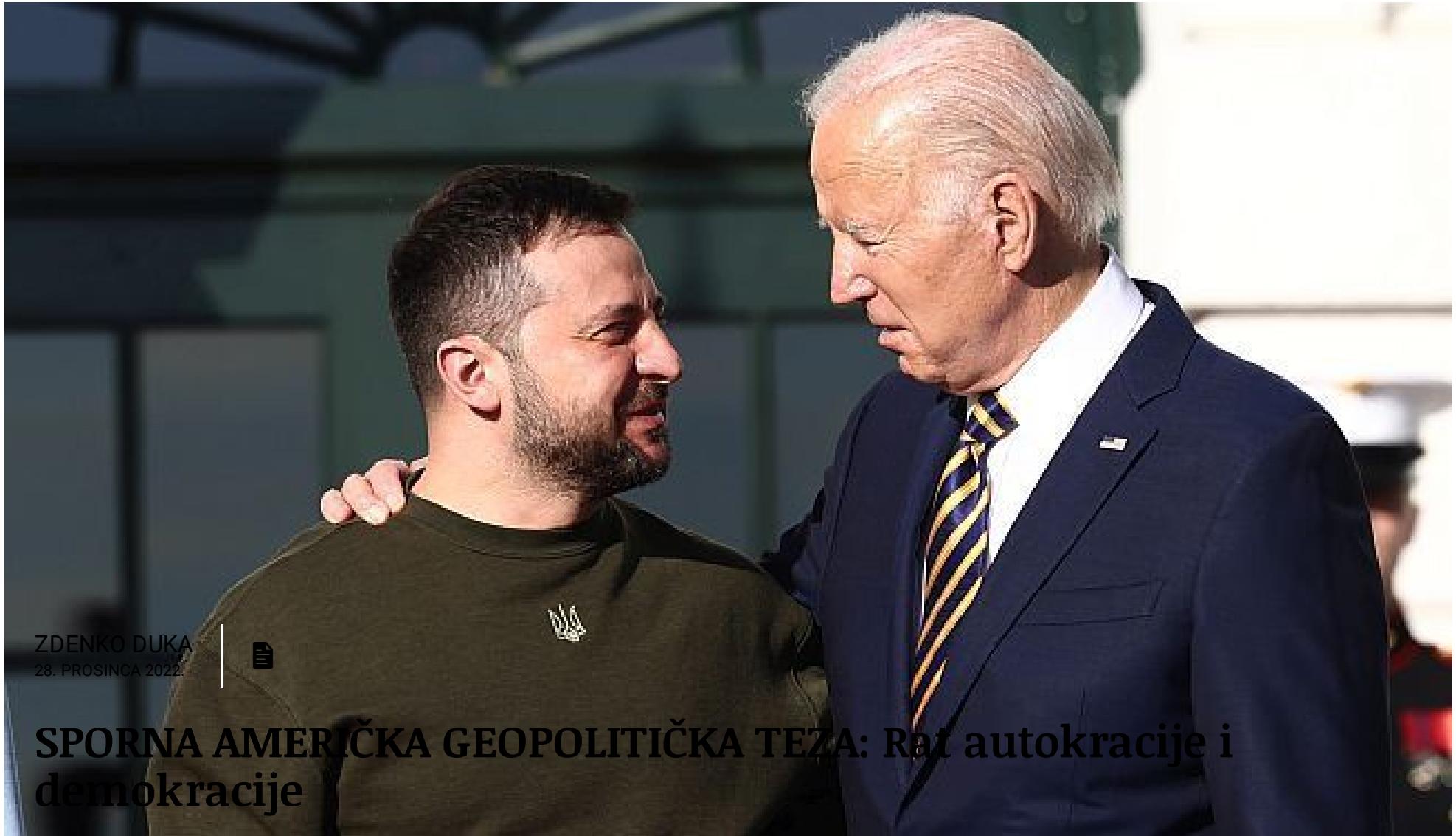
Balkon3 Peek over the neighbour's fence :)
[\(http://balkon3.com/en/\)](http://balkon3.com/en/).

[Novice \(/novice\)](#) [D&K \(/drustvo-i-kultura\)](#) [Lupiga TV \(/lupiga-tv\)](#) [Hiperlink \(/hiperlink\)](#) [Kolumnе \(/kolumnе\)](#)

[Reportaže \(/reportaze\)](#) [Intervju \(/intervjui\)](#) [Čitali smo \(/knjige\)](#) [Gledali smo \(/filmovi\)](#)

Tweetaj

ZDENKO DUKA
28. PROSINCA 2022.

SPORNA AMERIČKA GEOPOLITIČKA TEZA: Rat autokracije i demokracije

Govoreći o **ratu u Ukrajini**, sagledavajući ga u širem značenjskom smislu, najviši američki političari ocjenjuju ga kao borbu ili **rat između demokracije i autokracije**. Dapače, američki predsjednik Joe Biden govorio je da je tekući sukob između demokracije i autokracije „definirajući izazov našeg vremena“. Kada je u kolovozu ove godine stigla na Tajvan, Nency Pelosi, tadašnja predsjednica Zastupničkog doma Kongresa SAD-a, istaknula je da time odaje počast tajvanskoj demokraciji i da je „američka solidarnost s 23 milijuna ljudi na Tajvanu danas važnija nego ikad, dok se svijet suočava s izborom između autokracije i demokracije.“

Samantha Power, direktorka USAID-a (američke Agencije za međunarodni razvoj) i bivša veleposlanica SAD-a u Ujedinjenim narodima, aktivistički i vrlo optimistično u srpnju je u Glasu Amerike ustvrdila da je „odlučnost naroda Ukrajine da živi u slobodi i brani svoj demokratski izbor i težnja ruskog autokratskog režima da ih osujeti upotrebom sile, primjer hrabrosti i odlučnosti građana koji traže demokraciju diljem svijeta“. A napad Rusije na Ukrajinu Power tumači **strahom od demokracije**: „Putin je bio toliko ugrožen prihvaćanjem demokracije od strane ukrajinskog naroda, njihovim odbijanjem korumpiranih oligarha, njihovom željom za dubljom integracijom sa svojim miroljubivim, europskim susjedima, da je ruski čelnik zasuo čeličnom kišom i smrću na svog susjeda - na narod za koji tvrdi da je njegov“.

„Svjetske demokracije, saveznici u privatnom sektoru, civilno društvo, multilateralne institucije, vjerske zajednice i zajednice dijaspore, obični građani - svi mi moramo graditi na jedinstvu koje smo pokazali u Ukrajini kako bismo pokušali proširiti širu revoluciju dostojanstva na ljude tražeći da budu slobodni.“, ustvrdila je Samantha Power.

Uglavnom, Bidenovi demokrati tvrde da demokracija donosi rezultate, da je ljudi žele širom svijeta, a da svjetske neliberalne zemlje pokazuju sve više slabosti. Iz svega proizlazi da se njihova zemlja itekako ima pravo umiješati u unutrašnju politiku drugih „nedemokratskih“ zemalja kako bi potpomogli demokratizaciju - slobodnim izborima, slobodnim medijima, pravnoj državi, jačanju civilnog društva, zaštiti manjina, itd.

Biden govori da je tekući sukob, sukob između demokracije i autokracije (FOTO: HINA/EPA/Jim LI Scalzo)

Većina nas zapadnjaka voli slobodan život, maksimalno poštivanje ljudskih prava, sekularnu državu, izmjenjivost vlasti i pokušava čuvati te svoje vrijednosti, a i na Zapadu ih je sve teže i teže čuvati. Ali, kako nas uvjeravaju Amerikanci trebamo širiti „**revolucije dostojanstva**“ u zemljama čiji režimi, prema zapadnim uzusima, a i šire, nisu demokratski. SAD je špijunsko-diplomacijski i vojno intervenirao u drugim državama poslije Drugog svjetskog rata, praktički **kad god je to htio, a da to s demokracijom i autokracijom nije imalo veze**. Tako je i danas, uvijek se radi o američkim interesima kako bi ostala prva, najjača država svijeta. A borba „demokracije i autokracije“ uglavnom je samo izgovor, pa tko vjeruje, neka vjeruje.

Doktrina američkog predsjednika Jamesa Monroea nastala je 1823. godine i navodila je da će svaki daljnji pokušaj evropskih nacija da koloniziraju ili interveniraju u zemljama Sjeverne i Južne Amerike biti smatrani činom agresije i zahtijevat će intervenciju SAD-a. Kasnije je Monroeova doktrina tumačena kao pravo SAD-a da intervenira u zemljama južne i srednje Amerike. SAD je to obilato koristio u 20. stoljeću.

Ta država i dalje pretendira biti „**svjetski policajac**“ koji usput instruira i pokušava uvesti svoj patent demokracije. Samatha Power spominje potrebu širenja „revolucije dostojanstva“, a inače tako se naziva prevrat na kijevskom Majdanu 2014. godine kada je tadašnji izabrani ukrajinski predsjednik Viktor Janukovič bio prisiljen hitno pobjeći u Rusiju.

Naravno, i Sovjetski savez je, dok je postojao, forsirao politiku tzv. ograničenog suvereniteta svih zemalja koje su bile članice njegovog vojnog Varšavskog pakta.

Nakon napada na Ukrajinu oštре sankcije protiv Rusije uvelo je četrdesetak zemalja - SAD, zemlje EU-a i njihovi saveznici, dakle, nešto manje od četvrtine zemalja u svijetu. Mjerila su različita, variraju, no oni koji pomno mjere i prate demokratske i autokratske tendencije u svijetu uglavnom zaključuju da je autokratskih zemalja više nego demokratskih. Ovogodišnji tzv. **Bertelsmannov indeks transformacije** (BTI) bilježi više autokratskih nego demokratskih država. Od 137 zemalja u razvoju i tranziciji, 67 su demokracije, a 70 autokracije.

Među "defektne demokracije", ubrojan je, primjerice, i Brazil za vrijeme Bolsonara (FOTO: HINA/EPA/Sebastiao Moreira)

"Ovo je najgori rezultat političke transformacije koji smo izmjerili u 15 godina našeg rada", kaže Hauke Hartmann, voditelj projekta BTI u zakladi Bertelsmann. U globalnom prosjeku ima manje slobodnih i poštenih izbora, manje slobode mišljenja i okupljanja, a podjela vlasti sve je više ugrožena.

U zakladi ističu kako je zabrinjavajuće da su neke prethodno dobro etabrirane demokracije skliznule u kategoriju "defektnih demokracija". Kao neke od primjera navode Indiju premijera Narendra Modija, Filipine pod vlašću Rodriga Dutertea, Brazil za vrijeme bivšeg predsjednika Jaira Bolsonara. Demokracija u Turskoj rapidno se narušila naročito u posljednjem desetljeću. U Europi su takvi primjeri Mađarska i Poljska u kojima se, smatraju u Bertelsmannu, podrivaju načela EU-a o vladavini prava. Doduše, nakon početka rata u Ukrajini, u europskom mainstreamu Poljska očito nije više problem, iako nije ništa izmijenila u svom pravosudnom sustavu.

Prema klasifikaciji „The Regime of the World“ procjenjuje se da je oko 2,3 milijarde ljudi, odnosno oko 29 posto svjetske populacije u 2021. godini živjelo u demokraciji, a **71 posto u nekom obliku autokratskog režima**. Zabrinjava da je to najveći postotak u posljednjih 30 godina. Dakle, i u ovom istraživanju demokracija nazaduje, autokracija napreduje.

Na naše pitanje da prokomentira teze o sukobu demokracije i autokracije kao glavnom izazovu danas, **Davor Boban**, izvanredni profesor zagrebačkog Fakulteta političkih znanosti,

Kaže nam kako se može reći da je rat u Ukrajini rat između demokracije i autokracije, ali dakako da postoje i drugi interesi zbog kojih se on vodi. Da je Rusija demokracija imala bi drugačije vrijednosti i suradnja sa zapadnim državama vjerojatno bi bila puno lakša.

"Jedan od 'zakona' u političkoj znanosti je da demokracije međusobno ne ratuju" - Davor Boban (SCREENSHOT: N1 televizija)

„Početkom 1990-ih ruske su vlasti htjele učiniti Rusiju dijelom Zapada. Međutim, postale su nezadovoljne politikom zapadnih zemalja prema Rusiji te je došlo do promjene u njezinoj vanjskoj politici. To se kasnije dodatno zaoštalo pod Putinom. Rat je i dobra prilika za jačanje unutarnje represije pa tako Rusi u ovoj godini imaju osjetno manje slobode nego primjerice 1991. ili čak 1989. godine. Činjenica je da su Amerikanci napadali druge zemlje iz svojih interesa, ali sve su to bile autokratske zemlje, a ne demokracije. Jedan od 'zakona' u političkoj znanosti je da demokracije međusobno ne ratuju. Takvog rata zadnjih stotinjak godina zaista nije bilo. No, sukobom demokracije i autokracije ne možemo potpuno objasniti ovaj rat u Ukrajini, stvari su daleko složenije“, govori nam Davor Boban.

Sukob demokracije i autokracije je i glavna točka Bidenovog političkog programa i istaknuta je u Strategiji nacionalne sigurnosti, kaže nam **Božo Kovačević**, filozof i sociolog, bivši veleposlanik u Rusiji, od 2003. do 2008. godine. Smatra da teza kojom se inzistira da demokratskim zemljama prijeti opasnost od autokratskih zemalja ne stoji.

„Demokratske zemlje, predvođene Amerikom nerijetko su sklone ekspanzionizmu. Podvodeći svoje akcije pod doktrinu 'Responsibility to protect' ili 'Odgovornost za zaštitu' nekoliko su puta, i to uglavnom bezuspješno, intervenirale u unutrašnju politiku zemalja koje po njima nisu bile demokratske poput Libije i Sirije. Ako se pogledaju podaci organizacija koje se bave demokracijama, onda je jasno da su mnoge demokratske

zemlje postale manje demokratske. Primjećuje se sve više sklonosti autoritarnosti. A to nije posljedica vanjske intervencije autokratskih zemalja nego slabosti liberalne demokracije. Glavna opasnost za demokratske zemlje su unutarnji problemi koje te zemlje ne rješavaju, to je redovito populizam kao reakcija na neriješene probleme te urušavanje demokratskih institucija. Borba za demokraciju u toj vanjskopolitičkoj ideološkoj doktrini je ideološka izlika za ostvarivanje geostrateških interesa“, govori Kovačević.

On napominje kako je očito, kada je riječ o Ukrajini, da Rusija želi spriječiti daljnji demokratski razvoj Ukrajine te da je ovo **izolirani primjer** da jedna autokratska zemlja vojno intervenira u unutarnje poslove jedne demokratske zemlje.

„Ako gledamo od Drugog svjetskog rata, puno više je bilo intervencija demokratskih zemalja, prije svih SAD-a, u zemlje u svim dijelovima svijeta“, smatra Lupigin sugovornik.

"Sjedinjene Države su nerijetko intervenirale i u demokratskim zemljama, i to u korist autokracije" - Božo Kovačević (FOTO: Novilist.hr)

On podsjeća da je SAD nerijetko intervenirao i u demokratskim zemljama, intervenirao je nekoliko puta u središnjoj i južnoj Americi **protiv demokracija, a u korist autokracija**. U Čileu, u Nikaragvi, u Brazilu i u Argentini su podržavali diktature, u Gvatemali također.

Kovačeviću se čini da stvari općenito idu nagore. Ratu u Ukrajini ne vidi se kraj. SAD se osjeća ugroženo zbog donedavnog rapidnog kineskog ekonomskog rasta. Amerikanci navode da Kina želi ugroziti poredak zasnovan na pravilima, no **taj poredak ponajviše ugrožava SAD**, jer se pokazalo da su za globalnu ekonomiju štetnije posljedice proizašle zbog američkih ekonomskih sankcija protiv Kine od 2019. godine, nego od ukrajinskog rata. A štete bi mogle biti još veće zbog pokretanja rata čipovima, pokušaja zabrane prodaje naprednih tehnologija Kini.

„Cilj SAD-a je onemogućiti ekonomski razvoj jedne druge zemlje, a takav se cilj ne može uskladiti s općim idejama liberalnog međunarodnog poretku“, poentira Kovačević.

Mogli bismo zaključiti da je teza o sadašnjem i budućem (ratnom) sukobu demokracije i autokracije pretjerano ideološka, time potencijalno ekspanzivna i agresivna. Ne smije se nasilno širiti ideja demokracije po cijelom svijetu, kao što je bilo potpuno iluzorno snivati o nekakvoj svjetskoj komunističkoj revoluciji. Autokracija i diktatura će nažalost biti i za 100 godina, samo je za nadati se da će Zapad ostati koliko-toliko demokratski.

Najgori su ratovi. Rusi ubijaju i uništavaju Ukrajince i Ukrajinu, vjerojatno potpuno uvjereni u to da je riječ i o posredovanom ratu sa cijelim Zapadom. Američka teza o autokracijama i demokracija funkcioniра kad je riječ o strahu Putinovog režima od zapadnog tipa demokracija. U demokraciji on ne može doživotno opstati, ali ni Rusija se ne čini spremnom za (zapadnu) demokraciju. Daleko od toga. Uslijed toga se ruska vlast krajnje represivno obračunava s neistomišljenicima i želi osigurati i teritorijalnu **tampon-zonu prema Zapadu** kako bi, bilo realno, bilo samo nominalno demokratske zemlje, ostale što dalje od Rusije.

Lupiga.Com

Naslovna fotografija: HINA/EPA/Jim Lo Scalzo/Oliver Contreras/Pool

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti kojeg provodi Agencija za elektroničke medije

(S)RODNE NOVICE

- [**ANALIZA: Može li Kina biti posrednik u ratu u Ukrajini**](#) (</vijesti/analiza-moze-li-kina-bit-prednik-u-ratu-u-ukrajini>)
- [**OSAKAĆENI GRAD: Put za Herson**](#) (</reportaze/osakaceni-grad-put-za-herson>)
- [**IDIOTIZAM SUZBIJATI GENERALNO: Dok se raspravlja tko je čiji idiot, neupitno srlijamo u dužničko ropstvo**](#) (</vijesti/idiotizam-suzbijati-generalno-dok-se-raspravlja-tko-je-ciji-idiot-neupitno-srlijamo-u-duznicko-ropstvo>)
- [**POSAO STOLJEĆA: Tko će i kako obnavljati porušenu Ukrajinu?**](#) (</vijesti/posao-stoljeca-tko-ce-i-kako-obnavljati-porusenu-ukrainu>)
- [**RAT I ENERGIJA: Američke i britanske energetske tvrtke opako zarađuju**](#) (</vijesti/rat-i-energija-americkie-i-britanske-energetske-tvrtke-opako-zaradjuju>)
- [**PRIHLIKA ZA MASOVNO \(SAMO\)UNIŠTENJE: Racionalnost već odavno nije odlika ovog rata**](#) (</vijesti/prilika-za-masovno-samounistenje-racionalnost-vec-odavno-nije-odlika-ovog-rata>)

- **APEL VLADI: „Ruski proturatni pokret vrijedan je divljenja, dezerterima morate osigurati zaštitu“** ([/vijesti/apel-vladi-ruski-proturatni-pokret-vrijedan-je-divljenja-dezerterima-morate-osigurati-zastitu](#))
- **BILJEŽNICA ROBIJA K.: Kratka povijest baluna** ([/hiperlink/biljeznic-a-robija-k-kratka-povijest-baluna](#))
- **ANATOL LIEVEN: Ukrainski rat se može razumeti samo kao krvavi postimperijalni sukob** ([/vijesti/anatol-lieven-ukrajinski-rat-se-moze-razumeti-samo-kao-krvavi-postimperijalni-sukob](#))
- **SLAVOJ ŽIŽEK: Pacifizam je pogrešan odgovor na rat u Ukrajini** ([/hiperlink/slavoj-zizek-pacifizam-je-pogresan-odgovor-na-rat-u-ukrajini](#))

KOMENTARI

broj komentara: 8

Ime / nadimak *(obavezno)

tvoje ime ili nadimak

Komentar *(obavezno)

tvoj komentar

E-mail (opcija)

primjer@domena.com

Pošalji komentar >

Ukrjna ali drugacija prije 1 dan

Protiv Hantera Bajdene, sina američkog predsednika Džozefa Bajdene, savezna vlada USA mogla bi da podigne optužnicu nakon istrage o njegovim poslovima koje je imao u inostranstvu u Ukrajini. Do danas nije jasno zasto nije podignuta optuznica. Valjda zbog demokracije !!!!!

Igi prije 1 dan

Cile-Vjetnam-Jugoslavija-Irak-Libija,- Sirija- Liban-Afganistan,.....krvavi trag kaubojske DEMOKRACIJE smrdi daleko. Ko je prehladjen, bolje je jer ne osjeti vonjanje DEMOKRACIJE!!!

Prolaznik prije 2 dana

@lgi, s ovim "dileri cigareta" i "dileri ljudskim organima" si rekao sve o sebi. Ne znam zašto administrator ovog navodno lijevog portala ne brišu takve upise?

Igi prije 3 dana

SPORNA AMERIČKA GEOPOLITIČKA TEZA: Rat autokracije i demokracije!!!

Ok da vidimo gdje smo danas nakon 70 godina ove doktrine. Amerika unistila drzavu Cile i demokratично izabranog predsjednika Pinocea i podrzala fasistu Pinocea. Danas imamo socijalistu hrvatskih korjena koji mjenja sustav. Dali su zrtve rezima Pinocea bile potrebne Americi? Prema danasnjem pravu to je teroristicki akt Amerike prema suverinitetu druge zemlje, upravo kao Rusije prema Ukrajini.

Nakon toga dolaze zemlje poput Vjetnama, Taiwana, Jugoslavije, Iraka, Afganistana,.... pa dokle? Kakva je to geopolitica teza podrzavanja fasista, nacionalista, secesionista, dilera droge, dilera cigareta, dilera ljudskim organima, bandita,.... Dokle Ameriko, gdje su granice demokracije i fasizma, mafije,....? Mir svima na svjetu i srecu u 2023 godini zelim vam od srca.

Prolaznik prije 3 dana

Volio bih kada bi mi gospodin Kovačević mogao odgovoriti zašto je Ukrajina demokracija, ne kažem da prije ovoga nije bila, a recimo Azerbejdžan, Armenija ili Gruzija, zemlje gdje je isto bio rat, nisu demokracija.

[1 \(/vijesti/sporna-americka-geopoliticka-teza-rat-autokracije-i-demokracije#komentari\)](#)

[2 \(/vijesti/sporna-americka-geopoliticka-teza-rat-autokracije-i-demokracije?page=2#komentari\)](#)

[> \(/vijesti/sporna-americka-geopoliticka-teza-rat-autokracije-i-demokracije?page=2#komentari\)](#)

[>> \(/vijesti/sporna-americka-geopoliticka-teza-rat-autokracije-i-demokracije?page=2#komentari\)](#)

NAJNOVIJE

MUKE PO EURU: Privikavanje na euro u nekoliko primjera >

HTEO JE PAŽNU I DOBIO JU JE: Gretin tvit za kraj godine >

ZRNO PO ZRNO POGAČA: Zaokruživanje cijena parkinga na štetu građana >

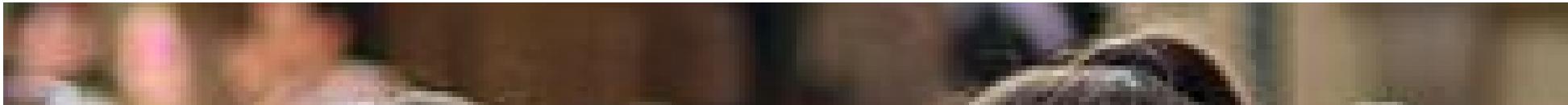
IZJAVA TJEDNA: „Prvi put nakon 100 godina nema granice između Hrvatske i Slovenije“ >

BORIS DEŽULOVIC: Uspon i pad hrvatske kune >

SVAKODNEVICA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU: „Oni ne žele biti posebni, oni žele biti isti kao svi ostali“ >

INTERVJU – MARKO KOVAČIĆ: „Podcenjujemo mладенаčku energiju etiketirajući ih nezainteresiranim“ >

USPOREDITE: Kako se obnavlja Banija i kako se obnavljalo Skopje >

REFORME PRED VRATIMA: Gušenje sustava >

POTRESNE KRONIKE: „Polovice ljudi s fotografijama više nema, pomrli su u kontejnerima“ >

ZDENKO DUKA

DRUGO MIŠLJENJE ZDENKA DUKE: Je li nas opametila 2022.?

([/kolumnne/drugo-mislijenje-zdenka-duke-je-li-nas-opametila-2022](#)).

MARKO POGAČAR

MUZIČKA MAPA MARKA POGAČARA: Sarajevo

([/muzicka-mapa-marka-pogacara-sarajevo](#)).

HIPERLINK (/HIPERLINK)

HTEO JE PAŽNU I DOBIO JU JE: Gretin tvit za kraj godine

([/hiperlink/hteo-je-paznju-i-dobio-ju-je-gretin-tvit-za-kraj-godine](#)).

BORIS DEŽULOVIC: Uspon i pad hrvatske kune

([/hiperlink/boris-dezulovic-uspon-i-pad-hrvatske-kune](#)).

BILJEŽNICA ROBIJA K.: Žena u balunu

([/hiperlink/biljeznica-robija-k-zena-u-balunu](#)).

MOJ PRIJATELJ DAVOR JANJIĆ: Ono puno duše i talenta. Previše za ovakav svijet.

([/hiperlink/moj-prijatelj-davor-janic-ono-puno-duse-i-talenta-previse-za-ovakav-svijet](#)).

ALMIN KAPLAN: I ja sam igrao lopte

([/hiperlink/almin-kaplan-i-ja-sam-igrano-lopte](#)).

BILJEŽNICA ROBIJA K.: Korona sjećanja

([/hiperlink/biljeznica-robija-k-korona-sjecanja](#)).

SLAVOJ ŽIŽEK: Žena, život, sloboda – i levica

([/hiperlink/slavoj-zizek-zena-zivot-sloboda-i-levica](#)).

BORIS DEŽULOVIĆ: Molitva djevice Marije

(/hiperlink/boris-dezulovic-molitva-djevice-marije).

R)ECEPTI (/RECEPTI)

- Domaći sok od bazge (/recepti/domaci-sok-od-bazge).
- Burek (bosanski) za 1 odraslu osobu (/recepti/burek-bosanski-za-1-odraslu-osobu).
- Drugacija svinjska jetrica (/recepti/drugacija-svinjska-jetrica).

E)-CIKLOPEDIJA (/ENCIKLOPEDIJA)

- Povijesni put Hitlerove 'klonje' (/enciklopedija/povijesni-put-hitlerove-klonje).
- Yugo - urbana legenda (/enciklopedija/yugo-urbana-legenda).
- Freedom Theatre (Teatar slobode) (/enciklopedija/freedom-theatre-teatar-slobode).

(<https://lupiga.com/vijesti/natjecaj-za-regionalne-novinarske-nagrade-srdjan-aleksic>).

(<https://lupiga.com/reflektor>).

(<https://lupiga.com/vijesti/lupiga-predstavlja-price-iz-zagrebnog-zivota>).

Tweets from @LupigaCom

[Follow on Twitter](#)

Lupiga.Com @LupigaCom · 20h

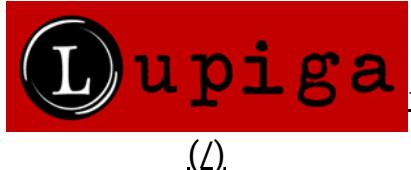
MUKE PO EURU: Privikavanje na euro u nekoliko primjera
lupiga.com/vijesti/muke-p...

Lupiga.com
55.284 oznake "sviđa mi se"

[Sviđa mi se stranica](#)

[Podijeli](#)

[Webmaster - Kontakt \(mailto:webmaster@lupiga.com\)](#)
[to:marketing@lupiga.com\)](#) [Politika privatnosti \(/politika-privatnosti\)](#)

© LUPIGA 2023 | www.lupiga.com (/)